

Inatsisartunut ilaasortaḡ, Anna Wangenheim
Demokraatit

Inuussutissanik misissuinerit pillugit § 37 naapertorlugu apeqqutaammut 052-2022-mut akissut

17-11-2022
Sagsnr. 2022-12034

Asasara Anna Wangenheim

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Inatsisartut suleriaasianni § 37-mi imm. 1 naapertorlugu inuussutissanik misissuinerit il.il. pillugit Naalakkersuisunut apeqquteqaateqarputit. Apeqqutitit uannit akineqartussatut innersuunneqarput.

Apeqquteqaatinnut taamak kingusitsigisumik akissutisinerit aallarniutigalugu ajuusaarutigaaara. Apeqqutit assigiinngitsut akineqarnissaannut tapersiissutissanik pissarsiniarneq ilimagineqaqaartumit pisariunerusimavoq, tamannalu pillugu akissuteqaasiornissaq naatsorsuutigisamit aamma sivisunerusimalluni.

Akissuteqarnissamut Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit, Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmit kiisalu Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutinut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmit akissutit, oqaaseqaatillu tiguneqarput.

1: Ukiakkut ataatsimiinnermi UKA2019/58 aappassaaneerneqarnerani Naalakkersuisut akissuteqaamminni eqqaasaat malillugu, pisarisartakkat akii misissornissaannut suliaq sumut killippa?

Akissut: UKA2019/58-imut akissuteqaammi allassimasutut, akinik misissuinnissap naammassineqarnissaa covid-19 patsisaalluni kinguaattoornikuuvoq. Covid-19-ip nunarsuatsinni tuniluunnerani paasissutissanik katersiniarnerup unammillernarsimanera kinguaattoornermut ilaatigut patsisaavoq. Tamatuma saniatigut misissueqqissaarnissamut atatillugu Naalakkersuisut nutaamik aalajangiinissaat suli eqqartorneqanngilaq. Covid-19-ip nunarsuatsinni tuniluunnissaa sioqqullugu, tuniluunneranilu paasissutissanik katersisoqarsimanera misissuinerimi killiffiuvoq. Tamatuma saniatigut misissueqqissaarnermut allaqqitassiaagallartoq siornatigut suliarineqarnikuuvoq. Ilaatigulli paasissutissat nutarterneqarnissaat siunertaralugu, nunarsuatsinnilu akit qaffakkiartornerat eqqarsaatigaluguttaaq, misissueqqissaarnermi allaqqitassiaq uterfigineqaqqittussaassaaq. Tamatuma saniatigut nunatsinni akit ineriartornerinut avataaniit sunniutaasinnaasut aamma nalilerneqartariaqarsinnaassapput.

a. Naalakkersuisut qaqugu misissuisimaneq Inatsisartunut tamanullu takuneqarsinnaangorlugu saqqummiunniarpaat?

Akissut: Misissueqqissaarneq ingerlateqqinneqassasoq aalajangerneqassappat, akinik misissuineq siusinnerpaamik 2023-p upernaani agguanneqarsinnaassaaq.

2. Inuussutissanik immuup sukkuinik akoqanngitsunik pisariaqartitsisunut qanoq akikinnerulersitsisinnaanersugut misissuinissaq, Inatsisartut Ukiakkut ataatsimiinneq 2019 (UKA2019/58) akuerineqarsimasoq sumut killippa?

Akissut: Akinik misissuinnermut atatillugu Inatsisartuni eqqartuinnermi oqaatigineqarpoq, inuussutissanik immuup sukkuinik akoqanngitsunik pisariaqartitsisunut akikinnerulersitsisinnaanermut periarfissat misissueqqissaarnermi aamma misissorneqassasut. Inuussutissanik immuup sukkuinik akoqanngitsunik atuisunut nioqqutinik akikinnerulersitsinissaq pillugu misissueqqissaarnissaq sulii aallartinneqanngilaq. Tamatumunnga atatillugu misissueqqissaarnissamut Naalakkersuisut nutaamik aalajangiinissaat aamma sulii eqqartorneqanngilaq.

a. Naalakkersuisut qaqugu misissuisimaneq Inatsisartunut tamanullu takuneqarsinnaangorlugu saqqummiunniarpaat?

Akissut: Misissueqqissaarneq taanna ingerlateqqinneqassasoq aamma aalajangerneqassappat, immuup sukkuinik akoqanngitsunik misissuineq siusinnerpaamik 2023-p upernaani agguanneqarsinnaassaaq.

3. Misissuineq eqqaaneqartoq tunngavigalugu Naalakkersuisut suliniutissat tigussaasut suut piulersaarutiginiarpaat?

Akissut: Misissueqqissaarnerit inaarutaasut pigineqalerpata, suliniutaasinnaasut pillugit Naalakkersuisut aatsaat aalajangiisinnaangussapput. Taamaattumik suut suliniutaasinnaassanersut massakkut oqaatigineqarsinnaanngilaq.

4. Inuussutissat pisiarisartakkat akii Naalakkersuisunit qanoq sunnerneqarsinnaappat aammalu killilersorneqarsinnaappat?

(Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfik tulliuuttut ilisimatitsivoq)

Akissut: COVID-19-ip nunarsuatsinni tuniluunnerata kingunerisaanik nunani angisuuni qitiusumik aningaaseriviit aningaasaqarnermut sukangaasuumik politikkeqalernerisa qaavatigut, Ruslandip Ukrainillu akornanni sorsunnerup kingunerisaanik siullermik nunarsuatsinni inuussutissanut nukissiuutinullu akigitat qaffanneqarput, akillu siammassinnerusumik annertuumik qaffakkiartorlutik. Nunat assigiinngitsut akornanni akit qanoq annertutigisumik

qaffakkiartussanersut, qanorlu sivisutigisumik qaffakkiartussanersut annertuumik suli nalorninarpoq.

”Qanoq iliorluta nioqqutissat nunarsuatsinni akiisa sorsunnerup kingunerisaanik qaffakkiartupiluulernerat innuttaasunut kingunerluutaannginnerpaamik inissinniarlugu suliarisinnaavarput?” pillugu UPA 2022/117-imut Naalackersuisut akissuteqaataanni ilaatigut allassimavoq, akit qaffakkiartornerat Nunatsinnut suli sunniutivissimangitsoq”.

Inuussutissat eqqussukkat akii aalajangiisuullutik maani akeqartitsinermi, akit qaffakkiartornerinut nalinginnaasumik taarsiinissaq, allatigulluunniit akinik naleqqussaaniarnissaq ajornaatsuunngilaq.

Ikiorsiisoqassappat kingunerluuteqarsinnaavoq. Ikiorsiinernik aaqqissuussinerit aqqutigalugit inuiaqatigiinnut aningaasanik amerlanerusunik agguaasoqassappat, akit sukkanerusumik qaffakkiartoratarsinnaapput. Tamatuma saniatigut siunissami ungasinnerusumi avaqqunneqarsinnaanngitsumik aningaasaqarnikkut pissutsit nutaat nalimmassarneqartariaqarnerinut, ikiorsiinernik aaqqiissutaasinnaasut kinguarsaataasinnaapput. Taamaattumik ikiorsiinernik aaqqissuutaasinnaasut, naleqqussaataasinnaasullu eqqarsaatigilluarneqartariaqarput. Taamaalilluni ukiuni tulliuuttuni naatsorsuutigineqartariaqarluni akit qaffakkiartornerat iliuuseqarfigiumallugu, Nunatsinni sakkussat suut atorneqarsinnaassanersut suli nalorninarpoq.

5. Nunarsuatsinni inuussutissat akii suli qaffakkiartornerannut Kalaallit atuisuinut qanoq sunniuteqassappat?

Akissut: Nioqqutit eqqussukkat nalinginnaasumik akisunerulissapput. Nukissiuutinut tunngatillugu 2023-p naaneranut atuuttussamik KNI-p isumaqatigiissutaata ilaatigut illersormatigut, nunani allanisulli tatineqassanngilagut. Uuliamut akigitat qaffannerisa kingunerisaannut KNI-p akigititanik qularnaarinninnissamik isumaqatigiissutaa ilaannakortumik iluaqutaassaaq, inuussutissallu akiisa qaffasinnerulernerat avataaniit eqqussuinikkut malugineqarsinnaassallutik. Qanorluunniit pisoqassagaluarpat qaffaasoqassasoq naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

a. Pisiassat aalajangersimasut ilaat soorlu karrit immunnillu akulinnik nioqqutissat akitigut qaffakkiartortut immikkut isiginiarlugit qisuariarfigineqassamaarpat?

Akissut: Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu 2022-mut Nalunaarusiap 2022-mi maajip 31-ani saqqummiunneqarnerani atuarneqarsinnaasutut, akit qaffakkiartornerat Naalackersuisut qanimut malinnaavigaat, taamaattumillu ikiorsiissutaagallartunik assingusunilluunniit ikiorsiiniutaagallartussanik atuutsilersitsisoqassanersoq, taamaattoqassappallu taakkua qanoq pitsaanerpaamik aningaasalersorneqarsinnaassanersut ataavartumik aamma nalilersortarniarlugu. Nioqqutissat akii ilanngullugit akit ineriartornerinik

ataavartumik malinnaasoq Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik suleqatigalugu, ineriartorneq nalilersorneqartarpoq.

Inuiaqatigiinni pisariaqartitsisunut sunniutaasut Naalakkersuisut pingaartumik eqqumaffiginiarpaat.

6. Kalaallit Nunaat Qallunaat Nunaannut tunisassianik eqqussuina suli killeqarnera Naalakkersuisut qanoq isumaqarfigaat?

(Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik tulliuttutut ilisimatitsivoq)

Akissut: Nunanit EU-mit ilaasortaangitsunit (Kalaallit Nunaat) EU-mut eqqussuina EU-p malittarisassai malittarisassani tunngavigineqarput, tuniniaanissarli siunertarinagu inuinnaat namminneq kalaaliminertugassaannik killilimmik Danmarkimut eqqussuinaaneq pillugu immikkut ittumik malittarisassaarluni. Danmarkip/EU-p kisimi malittarisassat allanngortissinnaavai, inuinnaalli kalaaliminernik amerlanerusunik Danmarkimut eqqussuinaalernissaat Naalakkersuisut kissaatigaat. Taamaattumik inuinnaat Danmarkimut nassiusinnaasaasa annertusineqarnissaannut periarfissat misissorniartugit, Naalakkersuisut Danmarkimi naalakkersuisut attaviginiarpaat.

Nunatsinni niuertut tunisassianik nunatsinneersunik Danmarkimut ullumikkut tunisisinnaapput, matumani aalisakkat qaleruallillu tunisaalluarlutik. Taamaattumik nunatsinni tunisassiat imaaneersut Danmarkimi pisarineqarsinnaapput.

a. Naalakkersuisut eqqussuinaermut/avammut tunisaqarnermut maleruagassanik allannguissaminnut pilersaaruteqarnerlutik, taamaasilluni Qallunaat Nunaanni atuisut Qallunaallu Nunaanni innuttaasut kalaaliusut kalaallit tunisassianik annertunerusumik tikisitsillutillu pisisinnaanerulernissaannik?

Akissut: Apeqqut 6-imut akissut takuuk.

7. Kalaallit peqqissartikkiartorlutik Qallunaat Nunaanni Kalaallit illuanniittunut aammalu kalaallit peqqinnissaqarfianneersut sinneri kalaallit tunisassiaataannik toqqagassaqarnerulernissaat pillugu Naalakkersuisut anguniagaqarnerat sumut killippa?

Akissut: Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat, Kalaallit tunisassiaataat Kalaallit Peqqissartut Illuanni annertuumik ukkatarineqarnikummata. Kalaallit tunisassiaat, nerisassaataallu qanoq atorluarnerulersinnaassanersut ilanngullugu misissorneqarnikuuvoq. Misissuinerup kingunerisaanik nammineq nerisassaait toqqortaatineqarsinnaalernikuupput, nerisassani toqqagassat amerlinikuupput, soorluttaaq igaffimmiut peqqissartullu akornanni attaveqaqatigiinneq pitsanngornikuusoq. Peqqissartut Illuannut kalaaliminernik nassiusisarnep annertusineqarnissaa suli anguniarneqarpoq. Taamaakkaluartoq erseqqissaatineqassaaq, Peqqissartut Illuata Kalaallit Nunaannit tunisassianik

nerisassanillu eqquassinissaanut sulii killeqartitsisumik, inatsisitigut piumasaaqateqarmat.

Peqqissartut kalaalimertorsinnaanissaat Nunatsinni Peqqinnissaqarfiup ataavartumik sulissutigaa. Uani Kalaallit Peqqissartut Illuanni peqqissartut kiisalu Nunatsinni napparsimmavinni uninngasut pineqarput.

Napparsimmavinni igaffimmiut sapaatip akunneranut nerisassiassaminnik pilersaarusiortarput, pilersaarusiornerminnilu ukiup qanoq-ilinerani kalaalimerngit pissarsiarisinnaasatik malillugit kalaaliminernik igaartortitsinissartik ilannguttarlugu. Uninngasut nalinginnaasumik peqqissusaannut nukittorsaaqataasumik nikerartumik, peqqinnartunik, inuussutissaqarluartunillu nerisaqartinneqarnissaat nerisassiassanut pilersaarusiornermi aamma pingaartinneqartarpoq.

a. Kalaallit tunisassiai neqeroorutigineqartarnissai pillugit Naalakkersuisut suut tigussaasut suliniutigainiarpai?

Akissut: Apeqqut 7-imut akissut innersuussutigineqarpoq.

8. Naalakkersuisut pineqartumut allanik paasissutissiisinnaanerlutik?

Akissut: Naalakkersuisut annerusumik ilassutissaqanngillat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Vivian Motzfeldt